

Szerkesztőség irodája

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szélküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 •
Félévre ——— 6 •
Negyedévre ——— 3 •
Egy órára ——— 1 •
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 131. szám.

Szombat, június 12.

A kivezető út.

Nagybecskerek, június 11.

Egész Magyarország magatartása a kiegyezés ügyében valóban bámulatra méltó. A józanságnak és politikai érettségnek oly fokára, a minőt a nemzet apraja-nagyja e válságos időben tanusít, senki idegen, de még mi magunk is röviddel azelőtt képesekké alig tartottuk volna magunkat. Kormány, parlament, sajtó és közönség szinte vetekszik a higgadság és belátás jeleiben. Megmutatjuk újból, hogy nemcsak prókatori nemzet, de államférfiak is tudunk lenni. Mintha csak Deák dicső szellemének malasztja szállotta volna meg ismét e nép egyetemét.

Ausztria obstruál, forrong, fel-fellázad. Kormánya a szenvedélyek harcával szemben tehetetlen. A parlament munkára képtelen. A kiegyezés: óriás kérdőjel. Az alkotmány végső veszélyben. Nálunk csönd és rend honol. A magyar nemzetnek sokszor kétségbevonat összetartása most — egy békés válság idejében — egyik leg-szebb diadalát üli. A közjogilag két táborra szakadt magyarság a gazdaság nagy kérdéseiben kezd egyetérteni. A szelázbaliak is mintha arra a belátásra ébrednének, hogy nem jó fejjelel neki menni a kemény falnak, a mikor kívülről amugy is előbb-utóbb kinyílik az ajtó.

Ez év január elseje óta elvben a gazdasági önállóság alapján állunk. Ha a jelek nem csalnak, az önállóság gyakorlati

megvalósulása most kezdődik. A szesz-forgalmi, valamint a cukor- és sörfogyasztási adó önálló rendezése az első lépés. Így lehet és így kell haladnunk. Az ausztriai helyzet válságos bizonytalansága bennünket nem aggaszt. Kezünk nincs megkötve; gazdasági sorsunk nem függ Schönererék dühöngő mutatványaitól. A szesz és cukoradóhoz hasonlóan a kiegyezés többi javaslatait is a magyar kormány önállóan intézetheti el a magyar országgyűléssel, Ausztriára való tekintet nélkül.

Ausztria azután csinálhat, a mit akar. Akár inség-paragrafussal, akár még kevésbé parlamentáris uton-módon, akár fél-alkotmányosan, akár sánta-absolutizmussal intézi vagy pedig nem intézi el a kiegyezési javaslatokat: a mi álláspontunk szilárd és tiszta marad. Mi nem romboljuk le a vámsorompókat. Mi megmentjük a monarchiát, midőn anyagilag megóvjuk a gazdasági status-quo-t, habár alakilag külön is váltunk az alulról absolutizmusba, vagy más afélébe kergetett örökös tartományoktól. Mi nem lökjük el magunktól az osztrák piacot. A sötétbe nem ugrunk. Mezőgazdaságunkat válságnak, de még egy hosszú, kellemetlen átmenet kockázatának sem tesszük ki.

Agrikultur állam vagyunk. Világpiaci helyzetünk nem a legrózsásabb. Aldozatot is kéne hoznunk, hogy mink egy kiegyezési válság áldozatává ne legyünk. De

nem is szükséges áldoznunk. A kormány javaslatai egytől-egyig kedvezőek reánk nézve. És mi a maguk előnyös alakjában keresztül vihetjük, önállóan. Nem szakadunk el Ausztriától, mert nem óhajtjuk gyöngíteni a monarchiát, a melyre szükségünk van, hogy mint nemzetállam prosperálhassunk. „Gyarmattá“ azért most se leszünk. Önállóságunkat nemcsak megóvjuk, de határozottan fejlesztjük és öregbitjük. Ez a Bánffy-féle kiegyezési politika és ez lesz jutalma annak, hogy elég higgadtak, elég érettek vagyunk e céltudatos magyar politika megértésére, loyális követésére.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 12. A jótékony négyzet mulatsága.

Június 12., 13., 14. Jegyzői tanulmány vizsgái.

Június 27. Városi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután szubanyfürdő.

— József főherceg Nagybecskereken. Magas vendége lesz a legközelebbi napokban Nagybecskereknek. Nem kisebb ur, mint József főherceg, a honvédség főfelügyelője érkezik városunkba, hogy a legénység fölött szemlét tartson. A főherceg uti programja a következő: 20-án d. u. 2 óra 40 perckor utazik el Budapestről s még aznap este Ujvidékre érkezik, honnan másnap Zimonyba megy. — 22-én este

A „TORONTÁI“ tárczaja.

Junius.

Megcsap a nyári nap iszó, perzselő heve.
Nézem a felhőket, mosolygó ég alatt járókat, kelőket.

Csak mennek, mennek ezek az égi vándorok, — nincs pihenésük sohasem!

A város fojtó levegőjét nem érzem; a nap aranycsillama szárnyra kapja a lelkem, szárnyra kapja, ringatja s visszi magával fel-fel a magasba. — Egyik bárányfelhőről a másakra száll s ujjongva sengi a dicsőnéket: „Ti júniusi szép napok, ragyogjatok, ragyogjatok!”

A lány tavasz, az asszony a nyár.

Amaz csak sejtés, vágyakozás; ez maga a tudás.

Meglátja a férfi tekintetéből az emésztő szerelem lobogó tűzét; meglátja, eloltja, vagy új életre kelti.

Kedves kis leányok, gyöngye, szép virágok!
Ti, ha nézitek, mint hull oszónes libbenéssel a cseresznyefáról a virág, tapsoltok a kezeccskéikkel s azt mondjátok:

— Nini, milyen szép fehér eső!

Az asszonynak, — a nyárnak — ez a szava erre:

— Lshullott fehér virágok nyomában piros gyümölcs terem. Piros gyümölcs, mit kéjesen hímál a szellő az árnyat hullajtó, vékonyan érezett zöld levelek alatt; piros gyümölcs, mely mint az asszonyajk, olyan édes, olyan jó. Szakíts egy szemet róla, — kedvesem!

Ti, ha vihar bolyong s látjátok, hogy e féltelmes hatalom előtt szeliden hajtja meg károsu derekát a jegenye, — est valljátok:

— Fél tőle, — azért olyan alásatos.

Az asszony a jegenye sóvárgását olvassa ki es alásatoságából:

— Te vagy az erősebb, én a gyöngébb. Hódolok neked, — szeretlek! Ólelj magadhoz erővel, szilajon. Boldogság lesz a halál karjaid között, melyeknél édesebb rabbilincs nincs a világon!

Ti, mikor lábaccskáitokkal a virágos kert porondos útját tapossátok s apró sárga fejűkkel felétek integetnek a violák, melyek fölött ott karikáz a himes szárnyu lepke; — keringkering s egyszerre csak ahogy ott terem az illatos, a kívánatos virágssirmon, — ti ezt gyönyörködve nézitek s így osicseregtek:

— Sugott neki valamit.

Es töprenkedtek a fölött, vajjon mit is sughat a virágnak a lepke.

Az asszony már tudja. Őt kábítja a virágok mind tovább terjedő illata, a napsugár arannyal hinti be a haját, melynek egy egy pajkos szála kibújik a batiszt kendő alul. A szellő is mámorossá lesz a violák sóhajlásától.

— Ah, nem sug az a lepke semmit sem a virágnak. A méset szivja s ha jóllakott véle, — elrepül.

Tavasz nyílásakor, ibolya-évad idején történt. A sarjadzó pagonyban bolyongott a fiú és a leány. Még alig egy-két madár verte nótácskáját a bokrok között; de már az elevenzőld pázsit hívogatólag intett. Most kezdett ébredni a pagony. Új hajtásu friss levelek a fákön; ibolyaszemek a fűben s titokzatos, sejtelmes valami a levegőben.

Gondtalanul, vidáman járta útját a két gyerek. Tudatlanságukban boldogok voltak. Hissz reájuk szörta fényét a nap, nekik dalolt a madár, az ő gyönyörűségükre nyílt a harmatos fűben az ibolya.

Kacagásuktól visszhangzott a pagony s a falevelek, amint letekintettek reájuk, hirtelen összesimultak s azt mondták:

— Im itt megyen rózsaszín köntösében az ártatlanság.

A fiú megfogta a leány kezét, a leány nem huata azt vissza. A leány arca közelébb ért a fiúhoz s a fiúnak egyetlenegy osepp vére se rezdül meg ettől a bárs onyos érintéstől. Egyik sem tudta még, mi a félelem.

— Szedjünk ibolyát, — mondta a leány.

— Jól van, hát szedjünk, bólintott a fiú.

— Ott bent a sűrűben vannak a legszebbek. Haragos kék mind s velük, miat a fél tenyerem, olyan.

Es mutatta a tenyerét. Ha arra két ibolyalevelet helyeznek, csakugyan elfedi.

— Oda menjünk.

— Oda, oda.

Es mentek egymáshoz bujva, — nótaszóval a lánytenyerévelü ibolyák felé.

Az ibolyák szinte maguk kinálták oda magukat. Amint a szellő végig röppent fölöttük, egyik a másikat akarta megelözni, hogy ő jusson előbb a leány kezébe, ne a másik.

A leány mohó volt.

— Még egy szálát, még ezt is!

Mind beljebb haladt a sűrűbe. A fiú elmaradt tőle. Veriték gyöngyözött a bomlokán, immár ugy elfáradt az ibolya szedésben. Leült a fűbe. De csakhamar talpon volt megint. Halk sikoltást hallott; a leány sikoltott.

SELYEM-BASZTRUHA 8 frt 65 krtól

egész 14 frt 65 krig egy teljes öltözékhez való szövet —

Tussors és Shantungs

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító.)

A hivatalos melléklet 119. számával.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcbba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

120/III—54

Pancsovára érkezik, 23-án d. u. 5 óra 15 perckor pedig Nagybecskerekben van s itt marad másnap délig, a mikor is Tisza-Szentmiklósrá megy.

— Személyi hír. Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelő tegnap több napig tartó hivatalos körútra indult.

— Junius 8. Dobricán a község hazafias érületű tanítói sikerült ünnepélyt rendeztek június 8-án, a melyen részt vett az egész község lakossága. A megnyitó beszédet Funk Mihály állami, a záróbeszédet pedig Kassapinovic Zsigmond községi tanító mondta. A tanulók közben magyarul szavaltak. Délután kirándulást rendeztek a tanítók a szabadba, hol már a felnőttek mulattak.

— A jótékony nőegylet kerti mulatáságának rendező bizottsága ma tette meg az utolsó előkészületeket és ha holnap kedvező lesz az idő, a mulatság — mint mondani szokás — mi kívánni valót sem hagy maga után. Egyik érdekes vonzó része lesz az ünnepélynek a gyermekek zenekara ésjátéka, de azért a felnőttek sem fognak panaszkodhatni, mert ők is bőven kivesszik a részüket a mulatságból.

— Horvát gyermekek magyar éneke. Igazán követésre méltó szép példát közölnek velünk Satac-ováról. Itt ugyanis a róm. kath. templomban a horvát anyanyelvű iskolásgyermekek állandóan magyarul énekelnek a szent misék alkalmával. Akárkinek tudható be ez a meghatározottabban hazafias tény, minden esetre a legföltétlenebb dicséretet érdemli az illető.

— Biciklisták társas-vacsorája. Az első kísérlet kiváló sikere után bizást remélhetjük, hogy a vacsorák a kerékpározás tartozékaiává lesznek. Erre enged következtetni az a pezsgő jókedv, az a csengő kacaj, mely az első este betöltötte a kerékpár-pálya tágas sötétségét. Mintegy negyven személy — hölgy és férfi, — gyűlt össze a társas-vacsorára, hogy a Marcoin Jenő jó konyhája és cigányzene mellett kedélyesen elcsevegjen egy szép estét. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a jókedv már vacsora előtt táncba öltözött, s porzotta a pálya földje a táncosok lába alatt. A vacsora alatt meg már épen „emelkedett volt a hangulat”. Az első felköszöntőt Keresztes Aladár, egyleti elnök mondotta, kiemelve, hogy neki jutott a szerencse, hogy ezen új otthonban az első tósztot mondja. Első sorban azon hölgyek és urak egészségére üríti poharát, a kik ezen új otthon megszerzéséhez az első anyagi segínyt nyújtották: ezek a részvényesek, kiket az Isten sokáig éltesen, egyben kívánja, hogy részkötvényeik mielőbb kisorsoltassanak. Szavait a következőképpen fejezte be: Ez alkalommal azonban engedjék meg, hogy azon hő óhajomnak is adjak

kifejezést — és azt hiszem az egész társaság együtt érez velem akkor, a mikor az egek Urát arra kérem, mentsen meg bennünket attól, hogy utódaink e helyről valaha azt mondják, hogy „Ez a föld, melyen annyisszor apáink vére folyt”. Beszélt még Orsós és pedig németül. Könyveket kacagott az egész társaság, s hogy a székekről számosan le nem dültek, hála a szűk helynek, mely a székeket szorosán egymás mellé kényeszeríté. Vacsora után táncra kezdett a tüzes vérű nemzedék s vígan ropogott a cement apró kavics-teteje. Közben verseny is volt. Tételnyverseny. 1000 m. 3 kör. Elsőnek egy üveg Törley. Részt vettek: Gruity, Szollás, Todorossk, Novák, Litavszky és Szekesán. Szekesán elesett. A díjat Todorossk Miklós vitte el (természetesen nem ő itta meg.) Szóval: zene, tánc, kacaj! ki mehetett volna el éjjel utáni egy óra előtt? Ott voltak az asszonyok közül: Orsóné, Kokitsné, Virághné, Partilláné, Bauerné, Strasserné, dr. Hadfyné és dr. Messingerné. Leányok: Kokits Márta, Pfaisl Mária és Virágh Mariska.

R. — Vizsga a kereskedelmiben. A helybeli polgári és kereskedelmi iskola záróvizsgáit hétfőn (13) reggel 8 órakor kezdik a róm. kath. és g. k. hittani vizsgával. Ugyanaznap d. u. 4 órakor tartják meg a tornavizsgát az összes növendékekkel.

— Nagybecskerek egészsége. Dr. Weiserschán József városi főorvos havi jelentése szerint városunk közegészségügyi viszonyai május havában az április havihoz viszonyítva némi javulást mutatnak, mivel az élve születettek száma 12-vel szaporodott, a meghaltak száma 4-el csökkent. Az általános megbetegedés szintén észrevehető alábbszállást mutat, kivéve a számarhurutot, mely úgy a város tulajdonképeni területében, mint a felső-muzslyai telepen is tömegesen lépett fel és 4 áldozatot követelt. A többi heveny fertőző megbetegedések közül a kanyaró 8 esetben, hasihagymáz 4 esetben, vörheny és dyphteritis 2-2 esetben mutatkozott. Ez utóbbi bajokban hat gyermek halállal mult ki. Trachomára e hó folyamán 1874 egyén vizsgáltatott meg, kik közt 9 trachomás és 4 gyanus fedeztetett fel és gyógykezelés alá vétetett. A rendőrség 20 egyént állított orvosi vizsgálat alá, kik közül 10-et mint ragályos bajban szenvedőt a kórházban gyógykezelték. Gőzfertőtlenítés hevenyfertőző betegség után 7 esetben történt. Közfogyasztásra ssánt élelmi szereket 14 ízben vizsgáltak meg; 3 ízben higitott tejet megsemmisítettek. Városunk lakosságának száma 22.575, élve született 82, halva 1, meghalt 85, ezek közül hét éven alul 41, hét éven felül 44 a következő halálokokkal: Veleszületett gyengeség 3, görcsök 9, bélhurut 6, kanyaró 2, számarhurut 4, vörheny 2, hasihagymáz 2, tüdőgyulladás 4, tüdőgümőkór 10, gutaütés 4, vízibetegség 2, elmebaj 2, aggkóri bántalmak 7, egyéb természetes halálokok 25, vízbe-fullás 1, önfelakasztás 1.

madarak éneke a miénk lenne, egyedül a miénk!

Vadgerlek bugnak ott benn a sürtiben. Hízkelvede csuszának egymáshoz és szerelmes beszédjük felveri a pagonyt.

— Miről szólnak a gerlek, — kedvesem? — kérdi a férfi.

— Csókról, szelemről, mondja az asszony. Összeforr a férfi ajka az asszonyával; csókolják egymást vadul, szilajon, mintha csókolózva akarnának átsuhanni az örökkévalóságba.

— Szeress, szeretlek!

— A gerlepár is azt szokja.

Fáradtan a sok-sok édes érselemtől haladnak tovább. Egy vadrózsabokor előtt megállanak. Csupa virág az egész bokor, levélke alig-alig hogy látszik rajta.

Magasan a bokor tetején egymagában árvalkodik egy rózsza.

— Azt akarom, szól az asszony.

— Majd leszakítom.

— Nem te, — én.

Neki fog a nagy munkának. De ezenközben eszébe jut, hogy ha ő oly magasan nyul fel a rózsza után, ruhájja felhúzódik s látni engedi sima, hófehér karját. Nem, est nem hagyhatja.

— Nézz másfelé, — inti a férfit.

— Nem! — mondja az s a szive majd megszakad a vágyakozástól.

— Akarom!

A férfi elfordul, felnéz az égre, hol egy kósza felhő kerül éppen a nap elé. Egy percre elsötétíti a fényt, de a másik percben, ahogy a felhő tovább vonul, teljes pompájában ragyog, hevit a júniusi nap ismét.

Tóth Dezső.

— Halálozás. Mint őszinte részvétellel értestülünk, Schiller Lipót volt bégaszentgyörgyi községi jegyző özvegye hosszas és kínos szenvedés után jobb létre sanderült. A megboldogult, ki férje halála óta ugyasólván megcsakítás nélkül betegeskedett, általános népszerűségnek örvendett az egész környéken és szeretetreméltó, vonzó egyénisége sokáig fentartja emléket azok előtt, a kik valaha érintkeztek vele. Temetése ma délután megy végbe. A család a halálozásról a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak a maguk és számos rokonaik nevében a legbensőbb fájdalommal jelentik, a felejtetlen jó anya, nagyanya és testvérnek özvegy Schiller Lipótné szül. Josipovich Máriának 1898. évi június hó 10 én délután fél 3 órakor, életének 52-ik évében hosszas és kínos szenvedés után Béga-Szent Györgyön történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 11-én délután 4 órakor fognak Béga-Szent-Györgyön a róm. kath. egyház szertartása szerint a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 13 án délelőtt 10 órakor fog a bégaszentgyörgyi róm. kath. templomban az egek Urának bemutatattni. Kelt Béga-Szent Györgyön, 1898. évi június hó 10-én. Ádás és békeesség poraira. — Gizella férj. Szakál, Sarolta férj. Meggyessy, Izabella férj. Orsó, Irma férj. Chorle, Etelka, gyermekei. Josipovich Ferenc, Josipovich Katalin, testvérek. Szakál J. Ede, Meggyessy Caesar, Orsó Gáspár, Chorle Gyula, vő. Szakál Izabella, Szakál Mária, Szakál Sarolta, Orsó Géza, Orsó Erzsi, Chorle Gyula, Chorle Magda, unokák.

— Iparkamarai választások. Mint Pancsováról jelentik a tegnapi megejtett választáson a kereskedelmi és iparkamarába a következők választattak meg: Nádor Gyula, Sessler József, Golub I. és Wittigschlager K.

— Sporthírek. Tegnapelőtt folyt le Pécsen az országos kerékpárverseny, mely annyiban érdekel bennünket nagybecskerekieket is, hogy Merschdorf Péter, a mi kiváló championunk egy első és három harmadik díjat nyert. A vendégek versenyében leverte Marachdori a délmagyarországi bajnokot, Szávicst, a válasszalag versenyben pedig feladta a kassaiakat, mert nem volt képes biztosítani magának a belső kört. A versenyen megigérték a pécsi, kolozsvári, szabadkai, zombori, újvidéki és eszéki kerékpárosok, hogy eljönnek a nagybecskerekie versenyre.

— Katonazene. Hétfőn, folyó hó 13-án és kedden 14 én házieredünk zenekara nagy katonai hangversenyt rendez a kassino-kertben, kedvezőtlen időben a termekben. Az élvezetesnek ígérkező estén bizonynyal ott lesz városunk egész közönsége. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Beléptidij 40 kr.

— A malom kerekéi között. Nagyikindáról jelentik: Roller Vilmos ármentesítő társulati hivatalnok fia tegnapi borzasztó halállal mult ki. A II. negyedben egy szárazmalom körül játszódóva, a működésben levő malom kerekébe kapaszkodott s vitette magát. Tetszett a fiúnak ez a játék s többször ismételte, de rajta vesztett, mert a kerekék közé jutott és ezek a sző szoros értelmében összetörték, úgy, hogy alig lehetett felismerni.

— Egy halálos ítélet. A legújabb időben felette ritkák szoktak lenni a halálos ítéletek, Torontálvármegyében pláne még a legöregebb emberek sem emlékeznek rá, hogy a statáriumos időket kivéve halállal büntettek volna valakit. Annál nagyobb szenzáció tárgyát képezi most a pancsovai főbíróvárnak egy ilyen ítélete. Az eset előzményei a következők: Mult év vége felé történt Ozorán, hogy Mancsuka Pál, Ozorának legrosszabb hírű lakosa, este rálesett Bozsini Jovánra és a nyitott ablakon keresztül, mikor az feleségével vacsoránál ült, puskából reálott, s azzal elfutott. Bozsini annyit még eltudott mondani a kezelő orvosnak, hogy Mancsuka lőtte meg őt, de aztán rövid kilődás után meghalt. Ezen vallomás, meg az áldozat özvegyének a tanuskodása alapján a törvényszék tegnapelőtt kötél általi halálra ítélte Mancsukát, mert több tanu bizonyította, hogy a vádlott előre megfontolva, bosszúból gyilkolta meg Bozsint, azért, mert ennek sógora, Kokora községi csendbiztos neki nagy ellensége volt.

Futott a fiú; a melle zihált, a lélekzete el-elakadt, de azért futott.

A leány ott ült egy galagonya bokor közelében; arcát elfődte — sirt.

— Mi baj? — édes istenkém, mi érte?

Közvetlen közelében volt már a fiú; s szemével, amint végigtekintett a könyező babán, nyugodtan szólt:

Oh, hisz az nem olyan nagy baj.

— Mit, egy tüske?

— No igen; ott a boka fölött akadt meg.

— Istenem, talán vérzik is.

Valóban, amint a szellő megbillentette a szoknyát, vércsepp volt látható a fehér harisnyán.

— En nem merek odanézni, mondta a leány, félek a vértől.

— Majd én eltávolítom a tüskét.

— Tegye.

Es kacagva, dalolva újból megindult virág-szedő útjára fiú és leány.

A tavaszt felváltotta a nyár. Ami eddig sejtelmes titokzatosság volt, az átment a tudásba egészen. Az élet, az igaz, való, reális élet nevetett mind-nünnen. A pagonyban már hirmondó sem volt az ibolyákból. A vadrózsza nyitott s a hárs lombjai közül a rigó éneke hallatszott.

Tüzes volt a levegő, izzó a föld; a fákról busos, izmos levelek vetettek le árnyat.

Ot jártak ismét, de már mint férfi, de már mint asszony.

Ha a férfi keze éri az asszonyét, az azt visszasszeríti, ha az asszony piros arca közelebb simul a férfihoz, az azt még pirosabbra csókolja.

— Nem teljes a boldogságunk, — suttog az asszony. Az erdő fáit mások is beszélnek, az erdő virágai mást is gyönyörködtetnek, az erdő madarsai másnak is énekelnek. Azt szeretném, ha a fák beszéde, virágok kedvessége,

— Margittay Dezső meghalt. Egy érdekes derék író, Margittay Dezső meghalt. Margittay Dezsőt ösmerte az ország közönsége, amely már hosszú évek sora óta gyönyörködhetett tárcá-novelláiban. A magyar közepposztály életének éles szemű megfigyelője és eleven tollú írója volt, az irodalom és művészet ügyei iránt mindenképpen érdeklődő ember, akit a halál hosszas, súlyos szenvedéseitől váltott meg.

— Toloncolások. Nem hiába végvidéki város Páncsova, ott gyűl össze két ország csavargója. Nincs hét, a melyen ne toloncolnának a szélrózsa különböző irányába különböző gyanús alakokat, így a héten is 23 „alakot” bocsátott utnak kényszerutlevéllel a rendőrkapitányság.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Márta Antal, rk. téglaverő, leánya. — Pálfi Sándor, rk. bárkocsis, leánya. — Isztrát Lyubomir, gk. fműves, leánya. — Minga György, gk. fműves, fia. — Tenyér János, rk. szabó, fia. — Miatov Mihály, gk. fműves, fia. — Emer Ferencz, rk. sorompóőr, fia. — Gyetvei István, rk. napszámos, leánya. — Csetkov Mladen, gk. fműves, leánya. — Nityetin István, gk. fműves leánya. — Ekkstein Jakab, isr. borkereskedő, leánya. — Damján Adám, rk. kerégyártó, leánya. — Ugrinov Szvetozár, gk. levélhordó, fia. — Tóth Antal, rk. fműves, leánya. — Holca Margit, rk. cseléd, fia. — dr. Nagy Dezső, ev. ref. ügyvéd, fia. — Petrov Vitályos, fműves, fia. — Jeremi Antal, rk. szitakötő, fia.

Meghalt: Ványa József, rk. korcsmáros, 54 éves, gutatűtés. — Csuresin Darinka, gk. 1 hónapos, göröcsök. — Perketyánszki Lázár, gk. 75 éves, halász, aggkór. — Scheinring Mártonné, rk. 47 éves, szívhaj. — Ssirák Anna, rk. 14 hónapos, hörghurut. — Jung Károlyné, rk. 48 éves, hasihagymás. — Krik Erzsébet, rk. 11 hónapos, tüdőlob.

— Levágta a saját fejét. Motilla Márton lajosfalvai 70 éves aggastyánt tegnapelőtt iszonyú vértócsában halva találták beszárt lakásában. Az eset hírére táviratilag kirendelték a pancsovai törvényszéki orvost, a ki megvizsgálva a holttestet, mellette egy hosszú konyhakést talált, s ebből, meg egyéb körülményekből konstatálni lehetett, hogy az öreg Motilla öngyilkosságot követett el. A boldogtalan oly erővel szelte el a nyakát, hogy csakis a vékony bőr tartotta a fejét a törzsön s így a szó szoros értelmében levágta a saját fejét. — Tettéknek okát életunttságban keresik.

Közgazdaság.

Selyemtenyésztésünk a múlt évben.

— Felvilágosítások a selyemtermelők részére. —

A selyemtenyésztésre nézve husz év óta nem volt oly mostoha év, mint az idén, a következő okoknál fogva:

1. A szederfákat már a múlt év őszén erősen megrongálták a gyakori jégviharok; az idei tavasszal kedvező időjárás mutatkozott ugyan, de az utóbb beállott folytonos hideg eszések folytán a szederfalevelek megrozadásodtak s ezért legalább 20—25%-kal kevesebb lomb állott a tenyésztők rendelkezésére, mint tavaly.

2. Ep akkor, midőn a selyemhernyó tartós meleg derült időt kíván, vagyis közvetlen a begubózás előtt, országgszerte beálltak a hideg esős napok, minek következtében a selyemhernyók között fellépett a renyhe- és a mésskór és a tenyésztés nagy része elpusztult.

Igy volt ez mind-nűt egész Európában, nevezetesen Olasz- és Franciaországban, hol 22-2, illetve 25-2% kal csökkent 1897-ben a selyemgubótermelés, a nálunk 18%-ot tevő csökkenéssel szemben. A selyemtenyésztés ép oly kevéssé van megóva egyes években a visszaeséstől, mint bármely más termelési ág.

A magyar tenyésztőre súlyosbító volt azon körülmény, hogy a termék csökkenésén kívül a gubók beváltási árát is le kellett szállítani. A selyemárak világszerte annyira hanyatlottak, hogy az ország a termelőkkel beváltott gubók értékesítésénél folyton nagyobb összegeket veszített. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség feladata, minden nyereséskedés utáni törekvéstől tartózkodva, az ország anyagi segélyének mérsekelt igénybevétele mellett a selyemtenyésztést megteremteni, másrészt a tenyésztők érdekeit szem előtt tartani.

Esen elvből kiindulva, midőn 1893-ban Olaszországban a gubók ára váratlanul felszökkenett, a felügyelőség a beváltási árt 1 frtról 1 frt

20 krra felemelte, sőt a már beváltott gubók vételárát kilónként 20 krral pótolta az illetőknek. De az áremelkedés csak rövid ideig tartott, a selyemárak rohamosan estek és 1894-ben már mintegy 200.000 frtot veszített az állam a selyemtenyésztés révén. Ennek dacára, a javulás reményében, nem szállítottat le a beváltási ár. Azonban 1895-ben ismét estek az árak annyira, hogy 1895. végével az állam vesztesége már 400.000 frtra rugott. Komoly volt tehát az aggodalom, hogy ily súlyos áldozatok mellett képtelen lesz az állam a selyemtenyésztés oly költséges meghonosításával felhagyni. Erre történt 1896-ban a beváltási ár leszállítása kilónként 1 frtről 90 krra. Amde a selyemárak még alább estek, minden kiló gubónál 36 krt veszített az állam, ez 1-6 millió kiló után kerek számban 600.000 frt s így 1896. végén a selyemtenyésztés révén kerek számban 1 millió frtot tett ki az állam vesztesége. A további veszteségek elhárítása végett ekkor a legerélyesebb eszközökhöz kellett nyulni. A gubók beváltási árát még alább szállította a felügyelőség úgy, hogy míg 1896-ban az I. és II. osztályu gubókat átlag kilónként 90 krral váltotta be, addig 1897-ben az I. osztályu gubókat 1 frtjával, a II. osztályuakat pedig 50 krrjával váltotta be s így feltéve, hogy a gubók felerészben I., felerészben II. osztályuak, átlag 75 kr. beváltási ár esik egy kilóra. A III. osztályu gubók azelőtt 10 krrjával, most 5 krrjával váltottak be; de ezek tulajdonképen teljesen értéktelenek és csak azért váltottak be, nehogy a tenyésztőknek hagyatván, a tenyésztő helyiségekben, vagy azok közelében rothadásnak induljanak s ezáltal a tenyésztő helyiségeket megfertőzve, a jövő évi tenyésztéseket veszélyeztessék.

Hogy a gubók válogatása a beváltás előtt nehézségekkel fog járni, előre tudta a selyemtenyésztési felügyelőség, ép ezért megtett minden intézkedést, hogy e nehézségeket lehetőleg csökkentse.

Az ország különféle vidékein, 170—180 helyen, százezernél több tenyésztőtől mintegy másfél millió gubót, 10—15 nap alatt, közel 400 alkalmazott által beváltatni, az új rendszer behozatalának első évében, méltánylást érdemlő óriási feladat.

Ha mégis olcsóbban váltattak be a gubók a tenyésztőtől, mint a hogy azokat beváltani kellett volna, a hiba utóbb helyrehozható és hogy a tenyésztők általjában nem szenvedtek megrövidítést, ezt a legvilágosabban kideríti a következő tény: 1897-ben beváltott összesen 1,334.138 kiló selyemgubó, melyből az I. osztályba 826.459 kiló, a II. osztályba 432.499 kiló, a III. osztályba 75.179 kiló esvén, volt tehát az I. % 62, a II. % 33. A midőn azonban a gubók a raktárakban újból megválogatva és helyesen osztályozva eladásra kerültek kiderült, hogy az egész terméknek csak 35%-át lehetett, mint I. osztályt értékesíteni és 41%-át mint II. osztályt. Igy tehát egy részt, ha a selyemtenyésztés érdekében meg kellett tenni a fenti intézkedéseket, más részt nem mondható, hogy a tenyésztők érdekei nem voltak a lehetőségig szem előtt tartva. Mint eddig, a jövőben is minden lehető meg fog történni a tenyésztők érdekében, amennyire ezt az államkincstár érdekei csak megengedik, kinek érdekeit szem elől téveszteni annál kevéssé szabad, mert az egész intézmény, mint eddig, úgy a jövőben is utalva van az állam hathatós támogatására.

Hogy rossz árak és egyéb nehézségek miatt valamely termelési ágtól sokan elfordulnak, ez természetes és nálunk is bekövetkezhetik. A gubókért többet, mint a mennyit a mai viszonyok megengedik, nem fizethet az intézet, nehogy az országot károsítsa, valamint nem fizethet többet a silány gubókért sem, nehogy károsítsa a jó tenyésztőket az által, hogy valóban jó gubókért kevesebbet fizet. Dacára annak, hogy az országban mintegy 3000 községben százezernél több tenyésztő volt ez idén, csak kivételes véletlenségnek tulajdonítható, ha egyes községekben a tenyésztők többszörösen meg nem lettek látogatva és oktattva. A ki tehát akarta igénybe venni az oktatást az okszerű tenyésztés érdekében, annak ez módjában állott. Ha pedig ez irányban az intézet közgei részéről hanyagság követett el, ez elleni panasz bizonyára nem maradt kellő intézkedés nélkül.

A tenyésztők nem egy esetben, a selyemt. felügyelőt félrevezetve, több névre tulajdosok sok hernyót vállalnak, minek következménye aztán az, hogy azokat kellőleg gondozni nem képesek és tenyésztésük rossz. Továbbá aranytalannul sok levelet szednek akkor, amidőn a hernyóknak még csak kevesebb táplálék kell, a fősz. legesen szedett levél megromlik, és akkor, a midőn csakugyan több levélre van szükség, beáll a lombhiány, a hernyók éheznek és csak gyenge gubót fonnak. Különösen nagy megta. karitást érünk el a szederfalevéllel az által is, ha azt vágottan adjuk a hernyóknak utolsó életkorukig.

Ha tehát a viszonyok a selyemtenyésztésre jelenleg súlyosak is, mégis azt hisszük, hogy még nincs ok a csüggedésre, hanem inkább iparkodnunk kell, a nehézségeket leküzdni az által, hogy több és jobb gubót termelünk, mert tagadhatatlan, nem az károsodott az idén, ki helyesen és jól tenyésztett, hanem legtöbb esetben az, ki nem követte a kapott utasításokat és nem fordított kellő gondot a tenyésztésre.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 11-én.)

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén befejezte a nyilvános betegápolási költségek fedezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Audiencia.

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége ma délelőtt báró Bánffy Dezső miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

A kvótatárgyalások.

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a magyar és osztrák kvótabizottságok hetes albizottságai ma délelőtt együttes ülést tartottak.

Felhőszakadás.

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból telegrafálják, hogy ott ma délelőtt irtózatoss felhőszakadás volt. A városon keresztül folyó patak hatalmasan megáradt és elárasztotta az összes utcákat, házakat egy méternyi magasságban. A víz óriási pusztítást vitt véghez az üzletekben, nemkülönben a házakban is. Hozzávetőleg mintegy fél milliónyi a kár.

A tőzsdéről.

Budapest, június 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat szilárd, forgalom 40.000 mm, az árak 10 krral emelkedtek. — Kötöttet:

Buza májusra	11:47—11:50
Buza szeptemberre	9:48—9:49
Kukorica júliusra	5:27—5:28
Kukorica tavaszra	5:28—5:30
Repce augusztusra	11:80—11:83
Repce őszire	12:30—12:40

Nyilttér.*

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Magyar-Czerna község elöljáróságától.

1019. sz. 1898.

511-3.1

Árlejtési hirdetmény.

Magyar-Czerna község képviselő-testülete folyó évi I. kgy. számú határozatával, mely 647. kgy. 23901/1898. szám alatt nyert törvényhatósági jóváhagyást, 11500 frt 61 kr. kikiáltási, illetve becsárral egy új községháza felépítését mondogta ki.

Felhivatnak ennek folytán árlejtetni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat a kikiáltási ár 10%-ával, vagyis 1150 frt 06 kr. bántépénzzel, vagy hasonló értékű óvadékképes értékpapirokkal felszerelve az alólirott községi elöljáróságnál június 18-ig annál inkább beadni el ne mulasszák, mert később beérkezők figyelembe nem vétethetnek.

Az építési tervek, költségvetés és feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órákban betekintheők.

Az árlejtés e hó 20-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Kelt Magyar-Czernyán, 1898. évi június hó 8-án.

Ádám Sándor,
jegyző.

Biacsi András,
bíró.

Duschnitz Miksa és társai

ittbe—kenderesi uradalma a Lászárföld melletti Terézmajorban (vasutállomás) levő

gőzmalmát

több évre bérbe akarja adni. 517-3.1

A malom 2 kővel és 3 hengerekkel van felszerelve és vámörülésre is kiválóan alkalmas. Közlebbi feltételek megtudhatók az uradalmi jószágigazgatóságnál és pedig f. hó 30-ig Lajosmajoron u. p. Szárca, július 1-től Sz. Ittében vagy pedig az uradalmi pénztárnál Nagy-Becskereken.

Pályázati hirdetmény.

Az alibunári járási takarékpénztárnál a **könyvelői állásra** ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állással 700 frt fizetés, 100 frt lakbér, valamint 150—200 frt mellékjövedelem élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, nyelvismeretüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az alibunári járási takarékpénztár igazgatóságához f. évi június hó 15-ig küldjék be. A választás f. évi június hó 18-án fog meg-ejtetni és a megválasztott köteles az állást f. évi június hó 20-án elfoglalni.

Alibunár, 1898. évi június hó 6-án.

500-1.1

Az igazgatóság.

Cinquantin,

lőfogó tengeri,
fehér köles és muharmag

514-3.1

kapható

őzv. Guttman Jakabnéval

Nagybecskereken.

Megyei telefon 96. szám.

A 'Pest' város szálloda

első emeletén

1. hat szoba, konyha, élés kamara, cseléd-szoba, pincze, padlás, mosókonyha, faszin, 4 lóra való istállóból álló lakás;
2. négy utcai szoba, konyha, cseléd-szobából álló lakás;
3. négy utcai szoba, konyha, cseléd-szobából álló lakás;
4. két butorozott szoba 515-3.1

folyó évi augusztus 1-től

bérbeadandó.

Közlebbi felvilágosítás dr. Demkó Pál ügyvédi irodájában nyerhető.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

4376. szám 1898.

508-2.2

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Torontál-Almás községi **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 400 frt évi fizetés, 60 frt lakbér élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járási főszolgabírószághoz folyó évi június hó 22-éig küldjék be.

A választás folyó évi június hó 23-án d. e. 9 órakor fog Tor.-Almás községházánál megejtetni.

Pancsován, 1898. évi június hó 4-én.

Jablonszky,
főszolgabíró.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.

6062. szám köz. 1898.

499-2.2

Pályázati hirdetmény.

A topolyai körjegyzőség **Jegyzői állása** nyugdíjazás folytán megüresed-
vén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás Topolya község részéről: 508 frt 13 kr. készpénz, 60 frt napidíjatalány, 12 frt ujonczozási átalány, természetbeni szabad lakás és szabad fűtés. — Nagy-Bikáts község részéről: 182 frt

07 kr. készpénz, 30 frt napidíjatalány és 16 frt ujonczozási átalány. Ezekon kívül a magánmunkálatok utáni szabályrendelet-szerű díjak.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket ezen hivatalhoz folyó évi június hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mert később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagy-Kikindán, 1898. évi június hó 6-án.

Főszolgabíró beteg:

Ifj. Steinbach Antal,
tb. főszolgabíró.

A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

5656. kig. szám. 1898.

492-3.3

Pályázati hirdetmény.

A torontálmegyei nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Kis-Teremia községében lemondás folytán megüresedett évi 40 frt fizetéssel és minden szülési esetről 1 frt díjjal egybekötött **községi szülésznői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

A pályázati folyamodványok alólirott főszolgabíróhoz folyó évi június hó 29-éig beküldendők.

Nagyszentmiklós, 1898. május hó 26.

Hadyf Károly,
főszolgabíró.

1. huzás már 1898 június 15-én.
2. huzás 1898 szeptember hó 15-én.

1 forintért 2

huzásra érvényes

kolozsvári szeretetház
sorsjegyei

4000 nyereménnyel

160.000 korona
értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál Kolozsvárt, és minden sorsjegyelárusító helyen.

A bélyegtörv. 209. §-a 2. pontja értelmében bélyegmentes.

478-6.6

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék.

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében,
a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15-ig. Utazás Szász-Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Görög vállalkozóknál Szászrégen. Déli utirány: Brassó—Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya,

megrendelhető az igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt.

463-10.4

Nagybecskereken Armbruster József urnál.

Fürdőre, borviz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál

a fürdő üzletigazgatósága Borszék.

Posta, távirat helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.